

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1XObdo/368/2017
Identifikačné číslo spisu: 1512223720
Dátum vydania rozhodnutia: 22.11.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1512223720.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. č. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 50C/169/2012, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Co/275/2016, 9Co/276/2016-155 z 30. septembra 2016 vo výroku potvrdzujúcom uznesenie Okresného súdu Bratislava V č. k. 50C/169/2012-7 zo 4. októbra 2012, takto

rozhodol:

Návrh žalobkyne na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a .

Dovolanie žalobkyne o d m i e t a .

Žalovaná m á voči žalobkyni n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 9Co/275/2016, 9Co/276/2016-155 z 30. septembra 2016 (na odvolanie žalobkyne) okrem iného potvrdil uznesenie Okresného súdu Bratislava V č. k. 50C/169/2012-7 zo 4. októbra 2012, ktorým bola žalobkyni uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok za vznesenie námietky zaujatosti vo výške 66,- eur.

2. Uznesenie odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním, ktoré podala na poštovú prepravu dňa 14. novembra 2016. Podanie dovolania žalobkyňa odôvodnila dovolacími dôvodmi v zmysle § 420 písm. e/ a f/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Namietala, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca, resp. súd bol nesprávne obsadený (§ 420 písm. e/ CSP), keďže o jej povinnosti zaplatiť súdny poplatok rozhodol sudca súdu, ktorého nezákonný postup jej spôsobil majetkovú a nemajetkovú ujmu, ktorej náhrady sa v konaní domáha. Zároveň jej

odvolací súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP), pretože dovolaním napadnuté uznesenie je nielen „absolútne prekvapivé“, ale aj nepreskúmateľné a súdny poplatok jej vôbec nemal byť vyrubený. Z týchto dôvodov žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) žiadala napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ako aj ním potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie zrušiť. Zároveň navrhla dovolacie konanie prerušiť a Ústavnému súdu Slovenskej republiky predložiť návrh na vyslovenie nesúladu položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov s Ústavou Slovenskej republiky.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) a v mene ktorej koná zamestnankyňa s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. b/ CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

4. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

5. Podľa § 440 CSP dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytykaná v dovolaní (§ 428 CSP). Tzv. vady zmätočnosti taxatívne vypočítané v ustanovení § 420 CSP pod písmenami a/ až f/ sú zároveň dovolacími dôvodmi aj dôvodmi prípustnosti dovolania (viď § 431 ods. 1 CSP).

6. V danom prípade dovolateľka namietala, že v konaní súdov oboch inštancií došlo k procesným vadám uvedeným v § 420 písm. e/ a f/ CSP. Podľa týchto ustanovení je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Zákon teda dovolanie nepripúšťa vo vzťahu k akémukoľvek rozhodnutiu odvolacieho súdu, ale len takému, ktoré spĺňa atribúty rozhodnutia vo veci samej alebo rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Skúmanie, či ide o také rozhodnutie odvolacieho súdu, má vždy prednosť pred skúmaním, či v konaní odvolacieho súdu došlo k niektorej z väd taxatívne vypočítaných v ustanovení § 420 CSP pod písmenami a/ až f/.

7. Pod vecou samou treba pritom rozumieť predmet konania tak, ako bol vymedzený v žalobe a o ktorom má byť v konaní vecne rozhodnuté. V sporovom konaní má rozhodnutie súdu vo veci samej výlučne formu rozsudku (§ 212 ods. 1 CSP). V odvolacom konaní môže byť preto rozhodnutím vo veci samej len rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil alebo zmenil rozsudok súdu prvej inštancie (§ 392 CSP).

8. V danom prípade je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok za námietku zaujatosti. Takéto uznesenie odvolacieho súdu nie je rozhodnutím vo veci samej, ale ani iným (nemeritórnym) rozhodnutím, ktorým sa konanie vo veci samej končí v zmysle § 420 CSP (ako napr. uznesenie o zastavení odvolacieho konania, uznesenie o odmietnutí odvolania a pod.). Dovolanie žalobkyne preto smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

9. Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 447 písm. c/ CSP dovolanie žalobkyne ako neprípustné odmietol bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

10. Súčasťou dovolania žalobkyne bol aj návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 162 ods. 1 písm. b/ CSP, ktorý žalobkyňa odôvodnila tým, že je potrebné podať na Ústavný súd Slovenskej republiky návrh na začatie konania o súlade položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov s Ústavou Slovenskej republiky. Argumentovala, že inštitút námietky zaujatosti predstavuje procesnú obranu proti sudcovi, u ktorého má účastník konania pochybnosti o jeho nezaujatosti a ako taká sa nemá spoplatňovať, pretože predstavuje jediný prostriedok, ktorým sa účastník môže domôcť preskúmania

prípadného dôvodu na vylúčenie sudcu. Poplatok za námietku zaujatosti má podľa nej fakticky povahu poplatku za vyjadrenie sa k otázke nestrannosti sudcu v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čo je neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces vrátane práva na nestranný súd, garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

11. Podľa § 162 ods. 1 písm. b/ CSP, súd konanie preruší, ak pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov; v tom prípade podá Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na začatie konania. Podľa § 438 ods. 1 CSP je toto ustanovenie možné primerane aplikovať aj v dovolacom konaní.

12. K podobnému návrhu žalobkyne na prerušenie dovolacieho konania sa už Najvyšší súd Slovenskej republiky vyjadril vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá žalobkyňa vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad je možné uviesť rozhodnutia z 10. mája 2017, sp. zn. 1XObdo/15/2017, sp. zn. 1XObdo/27/2017, sp. zn. 1XObdo/36/2017, z 19. apríla 2017, sp. zn. 1XObdo/44/2017 alebo z 2. augusta 2017, sp. zn. 1XObdo/164/2017. Dovolací súd v nich konštatoval nedôvodnosť predmetného návrhu na prerušenie dovolacieho konania, s poukazom na to, že vyrubení súdneho poplatku za námietku zaujatosti sa žalobkyňa neodníma právo vyjadriť sa k otázke zaujatosti sudcu. Navyše v prejednávanej veci sa dovolací súd zaoberal len prípustnosťou dovolania žalobkyne a nie aj jeho dôvodnosťou (tvrdenými dovolacími dôvodmi) a pre také rozhodnutie nebolo potrebné skúmať, či žalobkyňou napádané ustanovenia zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov sú alebo nie sú v súlade s Ústavou Slovenskej republiky. Dovolací súd preto návrh žalobkyne na prerušenie dovolacieho konania podľa § 162 ods. 1 písm. b/ CSP ako nedôvodný zamietol.

13. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3, veta druhá CSP; § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov konania žalovanej rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

14. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 9Co/275/2016, 9Co/276/2016-155 z 30. septembra 2016 (na odvolanie žalobkyne) okrem iného potvrdil uznesenie Okresného súdu Bratislava V č. k. 50C/169/2012-7 zo 4. októbra 2012, ktorým bola žalobkyne uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok za vznesenie námietky zaujatosti vo výške 66,- eur.

2. Uznesenie odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním, ktoré podala na poštovú prepravu dňa 14. novembra 2016. Podanie dovolania žalobkyňa odôvodnila dovolacími dôvodmi v zmysle § 420 písm. e/ a f/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Namietala, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca, resp. súd bol nesprávne obsadený (§ 420 písm. e/ CSP), keďže o jej povinnosti zaplatiť súdny poplatok rozhodol sudca súdu, ktorého nezákonný postup jej spôsobil majetkovú a nemajetkovú ujmu, ktorej náhrady sa v konaní domáha. Zároveň jej odvolací súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP), pretože dovolaním napadnuté uznesenie je nielen „absolútne prekvapivé“, ale aj nepreskúmateľné a súdny poplatok jej vôbec nemal byť vyrubený. Z týchto dôvodov žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) žiadala napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ako aj ním potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie zrušiť. Zároveň navrhla dovolacie konanie prerušiť a Ústavnému súdu Slovenskej republiky predložiť návrh na vyslovenie nesúladu položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov s Ústavou Slovenskej republiky.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) a v mene ktorej koná zamestnankyňa s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. b/ CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

4. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

5. Podľa § 440 CSP dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Tzv. vady zmätočnosti taxatívne vypočítané v ustanovení § 420 CSP pod písmenami a/ až f/ sú zároveň dovolacími dôvodmi aj dôvodmi prípustnosti dovolania (viď § 431 ods. 1 CSP).

6. V danom prípade dovolateľka namietala, že v konaní súdov oboch inštancií došlo k procesným vadám uvedeným v § 420 písm. e/ a f/ CSP. Podľa týchto ustanovení je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Zákon teda dovolanie nepripúšťa vo vzťahu k akémukoľvek rozhodnutiu odvolacieho súdu, ale len takému, ktoré spĺňa atribúty rozhodnutia vo veci samej alebo rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Skúmanie, či ide o také rozhodnutie odvolacieho súdu, má vždy prednosť pred skúmaním, či v konaní odvolacieho súdu došlo k niektorej z väd taxatívne vypočítaných v ustanovení § 420 CSP pod písmenami a/ až f/.

7. Pod vecou samou treba pritom rozumieť predmet konania tak, ako bol vymedzený v žalobe a o ktorom má byť v konaní vecne rozhodnuté. V sporovom konaní má rozhodnutie súdu vo veci samej výlučne formu rozsudku (§ 212 ods. 1 CSP). V odvolacom konaní môže byť preto rozhodnutím vo veci samej len rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil alebo zmenil rozsudok súdu prvej inštancie (§ 392 CSP).

8. V danom prípade je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok za námietku zaujatosti. Takéto uznesenie odvolacieho súdu nie je rozhodnutím vo veci samej, ale ani iným (nemeritórnym) rozhodnutím, ktorým sa konanie vo veci samej končí v zmysle § 420 CSP (ako napr. uznesenie o zastavení odvolacieho konania, uznesenie o odmietnutí odvolania a pod.). Dovolanie žalobkyne preto smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

9. Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 447 písm. c/ CSP dovolanie žalobkyne ako neprípustné odmietol bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

10. Súčasťou dovolania žalobkyne bol aj návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 162 ods. 1 písm. b/ CSP, ktorý žalobkyňa odôvodnila tým, že je potrebné podať na Ústavný súd Slovenskej republiky návrh na začatie konania o súlade položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov s Ústavou Slovenskej republiky. Argumentovala, že inštitút námietky zaujatosti predstavuje procesnú obranu proti sudcovi, u ktorého má účastník konania pochybnosti o jeho nezaujatosti a ako taká sa nemá spoplatňovať, pretože predstavuje jediný prostriedok, ktorým sa účastník môže domôcť preskúmania prípadného dôvodu na vylúčenie sudcu. Poplatok za námietku zaujatosti má podľa nej fakticky povahu poplatku za vyjadrenie sa k otázke nestrannosti sudcu v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čo je neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces vrátane práva na nestranný súd, garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

11. Podľa § 162 ods. 1 písm. b/ CSP, súd konanie preruší, ak pred rozhodnutím vo veci došiel k

záveru, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov; v tom prípade podá Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na začatie konania. Podľa § 438 ods. 1 CSP je toto ustanovenie možné primerane aplikovať aj v dovolacom konaní.

12. K podobnému návrhu žalobkyne na prerušenie dovolacieho konania sa už Najvyšší súd Slovenskej republiky vyjadril vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá žalobkyňa vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad je možné uviesť rozhodnutia z 10. mája 2017, sp. zn. 1XObdo/15/2017, sp. zn. 1XObdo/27/2017, sp. zn. 1XObdo/36/2017, z 19. apríla 2017, sp. zn. 1XObdo/44/2017 alebo z 2. augusta 2017, sp. zn. 1XObdo/164/2017. Dovolací súd v nich konštatoval nedôvodnosť predmetného návrhu na prerušenie dovolacieho konania, s poukazom na to, že vyrubení súdneho poplatku za námietku zaujatosti sa žalobkyňa neodníma právo vyjadriť sa k otázke zaujatosti sudcu. Navyše v prejednávanej veci sa dovolací súd zaoberal len prípustnosťou dovolania žalobkyne a nie aj jeho dôvodnosťou (tvrdenými dovolacími dôvodmi) a pre také rozhodnutie nebolo potrebné skúmať, či žalobkyňou napádané ustanovenia zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov sú alebo nie sú v súlade s Ústavou Slovenskej republiky. Dovolací súd preto návrh žalobkyne na prerušenie dovolacieho konania podľa § 162 ods. 1 písm. b/ CSP ako nedôvodný zamietol.

13. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3, veta druhá CSP; § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov konania žalovanej rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

14. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.